

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป รายละเอียดจะได้กล่าวถึงเป็นลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน

สมมติฐาน

1. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 แตกต่างกัน
2. ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำนวน 251 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรยามาเน่ สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list) จำนวน 2 ข้อ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ (Linker's Rating Scale) จำแนกออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร	จำนวน 13 ข้อ
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	จำนวน 11 ข้อ
3. การจัดสื่อการเรียนรู้	จำนวน 9 ข้อ
4. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้	จำนวน 7 ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ (Linker's Rating Scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน เป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ในระดับน้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 251 ชุด ทางไปรษณีย์ไปถึง ผู้บริหารโรงเรียน และบางส่วนเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง และขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามให้ส่งคืนแบบสอบถาม หลังจากได้รับแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยจะไปรับด้วยตนเอง โรงเรียนที่ส่งทางไปรษณีย์ให้ส่งกลับทางไปรษณีย์ โดยแนบซองปิดแถมปีเจ้าหน้าที่ของของผู้วิจัย

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์เพื่อนำไปตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ที่เก็บรวบรวมได้ ไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อประมวลผลและหาค่าสถิติ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนก ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อและโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน โดยวิธีการแปลผลตามเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ของเบสท์ ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วงๆแต่ละช่วงมีความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานวิชาการ
ด้านกระบวนการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานวิชาการ
ด้านกระบวนการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานวิชาการ
ด้านกระบวนการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานวิชาการ
ด้านกระบวนการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานวิชาการ
ด้านกระบวนการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. หาค่าการทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานวิชาการ
ด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปัตตานี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยทำการ
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ด้วยการทดสอบ F-test

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย การปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์
และสมมติฐาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการ
เรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

1.1 การปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
หากพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัด
บรรยากาศการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
ที่สุด คือ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้

1.2 การปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดเนื้อหาสาระของ
หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

คือ จัดเนื้อหาของแต่ละวิชาโดยเรียงจากง่ายไปหายาก และมีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน รองลงมาคือ จัดเนื้อหาสาระของแต่ละวิชาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จัดเนื้อหาสาระนอกเหนือจากหนังสือเรียนที่กระทรวงกำหนด

1.3 การปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกที่ดีในการทำงานให้กับผู้เรียน รองลงมาคือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะในการจัดการ

1.4 การปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร รองลงมาคือ จัดสื่อการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระฝึกทักษะการ คิดค้นหาความรู้ และแก้ปัญหา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จัดสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

1.5 การปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดบรรยากาศโดยมีการปลูกไม้ประดับบริเวณแหล่งเรียนรู้ รองลงมา คือ จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สะอาด ร่มรื่น เป็นระเบียบ เรียบร้อย มีความอบอุ่นปลอดภัย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ จัดให้ผู้ปกครอง สถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาการศึกษา

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 การปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่มีประสบการณ์ต่างกัน โดยภาพรวมไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 การปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ

สมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางมีการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้สูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางมีการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้สูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางมีการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้สูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก และด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางมีการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้สูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่

การอภิปรายผล

ผลการวิจัย การปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อุดม วิชาชัย (2549:บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาศาภาพการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 : กรณีศึกษาอำเภอแกลง พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ ศิริศ แสนอุบล (2542:บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รวมถึง เสน่ห์ สุวิธรรมา (2547:บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีเด่น : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกิ่งอำเภอสระใคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1 จังหวัดหนองคาย พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ วัฒน์ วงศ์คำพันธ์ (2549:บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น ตาม

ความเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 พบว่าข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานวิชาการ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูในสถานศึกษามีความตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการ และยอมรับว่างานวิชาการเป็นงานสำคัญที่สุดของสถานศึกษา ประกอบกับเกณฑ์สำคัญ ในการปฏิบัติงานหลักของครูผู้สอน ซึ่งปฏิบัติงานหลัก 2 งาน คือ งานสอน และงานอบรมนักเรียน อันเป็นงานหลักหรืองานประจำของสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับผลผลิต หรือบริการของสถานศึกษาในโครงสร้างที่มีประสิทธิภาพ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551:2) ที่กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการในสถานศึกษาว่า “งานวิชาการเป็นงานหลักและมีความสำคัญยิ่งที่กำหนดบทบาท และภารกิจของหน่วยงานหรือสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่ก่อให้เกิดความสับสนในบทบาทหน้าที่” และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543:40) ที่กล่าวว่า “งานวิชาการเป็นงานที่รับผิดชอบต่อคุณภาพของพลเมืองที่จะออกไปพัฒนาประเทศในอนาคตด้วย และการปฏิบัติงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษาทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาจึงอยู่ที่งานด้านวิชาการ ซึ่งประกอบด้วย งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งส่งเสริมงานด้านวิชาการรวมถึงงานวัดและประเมินผล หลักการบริหารงานวิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล” ทำให้ครูผู้สอนมีความตระหนักและตั้งใจที่จะปฏิบัติงานวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี

โดยมีการปฏิบัติเรียงตามลำดับรายด้านดังนี้

1.1 การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อุดม วิชาชัย (2549: บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 : กรณีศึกษาอำเภอแกลง พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และศิริศ แสนอุบล (2542:บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูมีความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร เพราะหลักสูตรถือเป็นข้อกำหนดที่สำคัญที่สุด ที่บอกถึงจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาจะนำหลักสูตร ดังนั้น จึงมีการร่วมกันจัดเนื้อหาสาระของ

หลักสูตร และให้มีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนโดยเรียงจากง่ายไปหายาก มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นตามความสนใจของผู้เรียน ในการจัดเนื้อหาสาระของแต่ละวิชาให้ทันสมัย เพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและศึกษาในระดับที่สูง เพื่อให้หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและปัจจัยที่เกื้อหนุนให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย สมแพน จำปาหวาย (2542: 97-101) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่พบว่า มีสภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านการนิเทศภายใน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยการปฏิบัติงานบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก เพราะครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ โดยการสร้างความตระหนักความรู้ความเข้าใจของการปฏิบัติงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ อัมภาบุญช่วย (2537) กล่าวว่า “ครูต้องหาวิธีการสอนที่หลากหลาย จากการเข้าศึกษาอบรม ประชุมปฏิบัติการ หรือศึกษาคูงานเพื่อจะได้เรียนรู้เทคนิควิธีสอนที่ใหม่ๆ เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ และจุดมุ่งหมายของการสอนแต่ละเรียนและเร้าความสนใจของผู้เรียน เทคนิควิธีสอนที่ดีครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออก เรียนรู้ปัญหาด้วยตนเองหรือค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งวิชาการ ได้อภิปรายได้ถกเถียงปัญหาต่างๆ ร่วมกันเป็นเทคนิควิธีสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ” นอกจากนี้ ครูผู้สอนควรมีการสอนเสริมให้ผู้เรียนที่มีสติปัญญาเลิศหรือมีความสามารถพิเศษ และใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนตามขีดความสามารถที่แท้จริง

1.3 การจัดสื่อการเรียนรู้อยู่ พบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ บุญเสริม เพ็ญหมาน (2541:บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา พบว่า การปฏิบัติงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุอาจเนื่องมาจากขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และศิริศ แสนอุบล (2542:บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการ

ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย บุญมี แก้วห้าประการ (2540:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนใน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน จังหวัดตรัง พบว่าผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานวิชาการ งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนที่อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดสื่อการเรียนรู้ มีความสำคัญต่อการ จัดกระบวนการเรียนการสอนของครู เพราะเป็นสิ่งเร้า ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความตั้งใจที่จะเรียนรู้มากขึ้น และเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ ฝึกกระบวนการคิด แก้ปัญหา จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระตามหลักสูตรที่หลากหลายมีการเชื่อมโยง กับประสบการณ์ในการนำไปใช้ มีความทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ในปัจจุบันสามารถบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่นๆ ได้

1.4 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ พบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ทวีศิลป์ สารแสน (2543:133-137) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ ของสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียน ด้านครูผู้สอนกับความพึงพอใจของนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนด้านครูผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับดี ส่วนด้านความพึงพอใจของนักเรียนพบว่านักเรียนใน โรงเรียนมัศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในห้องเรียนมีความพึงพอใจมาก ส่วนด้านบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และองอาจ นัยพัฒน์ (2543:46) ศึกษาการประเมิน ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 ซึ่งใช้ลักษณะ การจัดบรรยากาศในโรงเรียน ชั้นเรียนที่เน้นหนักไปทางด้านบรรยากาศทางสังคมหรือประชาคม การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน หรือระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และความเอื้ออาทรของ ครูที่มีต่อนักเรียนและบรรยากาศด้านระเบียบวินัย พบว่า บรรยากาศในโรงเรียนมีอิทธิพลทางบวก ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ มีส่วนสำคัญ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ในสถานศึกษาควรประชุมบุคลากร ผู้ปกครอง ส่งเสริม สนับสนุน จัดสภาพแวดล้อมทั้งใน และนอกห้องเรียน โดยการปลูกไม้ประดับให้มีความร่มรื่น เป็นระเบียบ เพื่อให้มีบรรยากาศที่เหมาะสมและปลอดภัยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีผลดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับ กนกรัตน์ วีระกุล (2546:บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานวิชาการไม่ต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ก่อนที่ครูจะเข้ามาปฏิบัติงานการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 มีการปฐมนิเทศครูบรรจุใหม่ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาและสร้างความตระหนักในหน้าที่ครูที่จะต้องทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังใจในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทำให้ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานวิชาการในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติแตกต่างกัน ที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ไม่สอดคล้องกับ ศิริรส แสนอุบล (2542:บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีความใกล้ชิดติดสนิทสนมกับบุคลากร มีความเป็นกันเอง และมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดี ติดต่อกันได้อย่างทั่วถึงมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ข้อเสนอแนะด้านการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร
 - 1.1.1 ครูควรจัดเนื้อหาสาระนอกเหนือจากหนังสือเรียนที่กระทรวงกำหนด เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 1.1.2 ครูควรจัดเนื้อหาวิชาได้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน
 - 1.2 ข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 1.2.1 ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการจัดการแก้ปัญหา
 - 1.2.2 ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการ
 - 1.3 ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนรู้
 - 1.3.1 ครูควรจัดสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียน
 - 1.3.2 ครูควรจัดสื่อการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะกระบวนการคิด
 - 1.3.3 ครูควรจัดสื่อการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะในการแก้ปัญหา
 - 1.4 ข้อเสนอแนะด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้
 - 1.4.1 ผู้บริหารควรจัดให้ผู้ปกครอง สถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาการศึกษา
 - 1.4.2 ผู้บริหารควรจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน